

Mənəli və zəngin alim ömrü

Nəcəfov Maqsud Ağaqlı oğlu 1948-ci ildə Qərbi Azərbaycanın Zəngəzur mahalında, indiki Ermənistan Respublikasının Sisian rayonunun Ağudi kəndində anadan olub. 1966-71-ci illərdə BDU-nun mexanika-riyaziyyat fakültəsində təhsil alıb, fərqlənmə ilə bitirib.

1972-1975-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində "Diferensial və integral tənliklər" ixtisası üzrə aspiranturada əyani təhsil alıb. 1975-ci ildən "Ümumi riyaziyyat" kafedrasında, 1986-cı ildən "Cəbr və ədədlər nəzəriyyəsi" kafedrasında laborant, baş laborant kimi fəaliyyət göstərmiş, 1989-cu ildən "Həndəsə" kafedrasında müəllim, baş müəllim, dosent vəzifələrində çalışıb.

1983-cü ildə "Sinqulyar həyəcanlanmış gecikən arquməntli adi diferensial tənliklər üçün optimal idarə məsələsi" mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi elmi dərəcəsi alıb.

1998-2001-ci illərdə ADPU Riyaziyyat fakültəsinin dekanı müavini, 2001-ci ildən bu günə kimi həmin fakültənin dekanıdır.

1999-cu ildən bəri keçirilən 3 bələdiyyə seçkisində Xətai Bələdiyyəsinin üzvü seçilib, hazırda Xətai bələdiyyəsinin yerli sosial məsələlər daim komissiyasının sədridir.

"Maksimum və minimum məsələləri"-1999, "Analitik həndəsədən mühazirələr"-2013, "Ekstremum məsələləri"-2016, "Diferensial həndəsədən mühazirələr" 2016-cı illərdə çap olunmuş dərs vəsaitlərinin və 70-dən çox elmi-metodik məqalənin müəllifidir. Hazırda "Cəbr və həndəsə" kafedrasında "Analitik həndəsə", "Həndəsə əsasları", "Diferensial həndəsə" fənlərini tədris edir.

20.04.2012-ci ildə "Silindrik və konik örtüklərin aeroelastik rəqslər və dayanıqlığı" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edib, riyaziyyat üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsinə alıb.

Respublikanın ictimai-siyasi həyatında da fəal iştirak edir. Ulu öndər Heydər Əliyevə müraciət edən "91" vətənpərvər ziyalıdan biri olub.

Təhsilin inkişafında xidmətlərinə görə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Tərəqqi medalı (2007-ci il) və "Əməkdar müəllim" fəxri adı ilə (2012) təltif olunub.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat və informatika fakültəsinin dekanı, riyaziyyat üzrə elmlər doktoru, professor Maqsud Nəcəfovun adı gələndə gözümüzün önündə elm və idrak yolunun yorulmaz yolçusu, dərin bilikli, geniş erudisiyalı, yüksək intellektə sahib ziyalı, cəfəkeş alim, peşəkar müəllim, gözəl övladlar böyütmüş qeyrətli ata, gül kimi nəvələri ilə sevən nürani baba, əqidə yoldaşı, etibarlı sirdaş, ilqarı dürüst dost, dar günün dayağı qardaş... obrazlarının mükəmməl sintezi dayanır.

Maqsud müəllim bütöv, harmonik

və koloritli şəxsiyyətdir. Mənəvi ucalıq, təbiilik, sadəlik və səmimiyyət onun əsas atributlarıdır. Onda süni şəkildə mənliyini uca tutmaq cəhdi yerli-dibli yoxdur, təkəbbür ondan çox uzaqdır. Lakin bütün hallarda mənliyini ləyaqəti ilə uca tutmağı bacarır. Ən eynorik məqamlarda, ən burulğanlı deqiqələrdə belə öz təmkinini itirmir, fərdi xarakterinin üstünə kölgə salmır. Onun naturasında təbii proporsiya heç vaxt pozulmur. Maqsud müəllimdə, sözün həqiqi mənasında, bir uşaq səmimiyyəti var, istənilən adamla ünsiyyəti mehribanlıq, dəməliyə çevirə bilər. Səmimi səbbət

ləri, mənəli danışığı estetik zövqə keçir, nitqində ana dilimizin zənginliyi, zərifliyi, intonasiya çalarları öz əksini tapır. Təbiidir ki, qazandığı nüfuzun arxasında əmək təşəbbüskarlığı, alın təri dayanır. O, özünü, sözünü, elmi istedadını həmişə arxa bildiyi zəhməti ilə sevdirdir.

Maqsud müəllim yüksək mənəvi dəyərləri olan insandır. O, tutduğu vəzifələrin hamısında həmişə özünü, sözünü, fitri qabiliyyətini təsdiq etmişdir.

Maqsud müəllim peşəkar təhsil işçisidir. Müasirlik, hər cür novatorluğa, yenilivə açıqlu mevil. təhsil. təlim prose-

sində yeniliklərin tətbiqi Maqsud müəllimin ən səciyyəvi həyat tərzidir. Sxolastik, şablon tərbiyə vasitələri ilə mücərrəd pedaqoji müddəə və düsturlarla müasir gəncliyin qəlbinə, ruhuna hakim kəsilməyin, onun mənəvi-psixoloji aləminə nüfuz etməyin mümkünsüzlüyünü dərinəndən dərk edən Maqsud müəllim ən sınaqmış yolları xüsusi çevikliklə fəhm edir, bu prinsipləri həyatında, fəaliyyətində, düşünmə və tefəkkür tərzində daha aydın, daha parlaq şəkildə gerçəkləşdirir.

Elmimizin, mədəniyyətimizin, estetik dünyamızın daha mükəmməl zirvələrə qalxması, milli psixologiyamızın yad və zərərli elementlərdən təmizlənməsi, özünüdərk yollarında daxili-mill faktlara daha çox istinad etmək praktikası, müəyyən mənada milli təəssübkeşlik və mühafizəkarlıq - bütün bunlar onun fəaliyyətinin üstün cəhətləridir. Həmkarları, tələbələri Maqsud müəllimin elmi-pedaqoji irsindən, bugünkü fəaliyyətindən faydalanır, ona dərin hörmət və ehtiram bəsləyirlər.

Maqsud müəllim elmi fəaliyyət sahəsi rəngarəng, tədqiqat meydanı geniş və əhatəli olan elm adamıdır. Onun "Sinqulyar həyəcanlanmış gecikən arquməntli adi diferensial tənliklər üçün optimal idarə məsələsinin həlli" mövzusunda (1983) namizədlik, "Silindrik və konik örtüklərin aeroelastik rəqsləri və dayanıqlılığı" mövzusunda (2012) doktorluq dissertasiyaları, çoxsaylı kitab və elmi məqalələri, Azərbaycandan kənar da keçirilən beynəlxalq elmi konfrans və simpoziumlardakı çıxışları yüksək professionallığı ilə seçilir və müəlliminin dərin elmi tefəkküründən xəbər verir. Maqsud Nəcəfovun elmi-pedaqoji fəaliyyəti əslində onun mənəvi dünyasının təzahürüdür. Maqsud müəllim üçün elmə, maarifə qulluq etmək öz enerjisini faydalı bir şəkildə sərf etmək, özünü də xalq üçün, doğma Azərbaycanımız üçün faydalı etmək prinsipidir. Bu zəngin mənəviyyətli insan sanki fəal hərəkət üçün doğulub. İnsanlara bəhəllük

xeyirxahlıq, dinamizm onun yalnız insanlıq və vətəndaşlıq potensialı deyil, onun həyatının tərkib hissəsidir.

Maqsud müəllim ömrünü ithaf etdiyi elm sahəsinə, ünsiyyətdə olduğu insanlara bütün varlığı ilə bağlıdır. O, özünün alimlik həyatının, elmi fəaliyyətinin zirvəsindədir. O da var ki, alim ömrü üçün zirvələr çoxdur. Bu zirvələrdən biri qarlı-sazaqlı olanda, o biri güllü-çiçəkli, bahar nəfəslisi olur, birinin bir yanını sıldırımlı qayalar əhatəsində olanda, o birinin dövrəsi əbədi meşəlik olur, çiçəkləri sayrışır, çeşmələri zümzümə edir. Alim-müəllim ömrünün zirvələri, eniş-yoxuşları isə əvəzəlməz bir aləm, fəlsəfi həyat yolu, yalnız uzaqdan baxanda bütün sehri, möcüzəsi görünən, qəlbimizi, ruhumuzu tərpədən xətirələr və xəzinələr səltənətidir.

Bəzən alim ömrünün sonsuz üfüqlərindən, poeziyasından, gözəlliklərindən danışarkən saxta, ritorik konsepsiyalar, şablon ifadələr bir-birini əvəz edir. Onun əsl insani həyatı, ömrünün bəşəri, fəlsəfi mündəricəsi, koloriti kölgədə qalır, sxematik cümlələr, soyuq və cansız rəqəmlər, faktlar arxasında şəxsiyyətin həqiqi obrazı görünür. Maqsud Nəcəfov kimi alim-müəllim ömrünü bəzəyən acılı-şirinli xatirələrə, onun yorğun yolları, itirilmiş Zəngəzur iztirabları, doğma kəndi Ağudi nisgilləri, onun kədəri hansısa bir öteri, xırda prinsipə qurban verilir, mahiyyət unudulur. Yaxşı ki, Maqsud Nəcəfovun alim ömrünün, müəllim həyatının özünəməxsus yangıları vardır və bu gur yangının şəfəqləri onun ömür və həyat səhifələrinə işıq saçır. Maqsud müəllimin ömür səhifələri onun 70 illik şərəfli, mənəli həyat və fəaliyyət yolunun əks-sədasıdır.

Mənəli zaman və zəngin həyat məktəbi keçmiş Maqsud müəllim, yuxarıda qeyd edildiyi kimi, müdrik el ağsaqqalıdır. O, ömrünün ən gözəl, ən çiçəkli illərini sosial qayğılara - həyatın, cəmiyyətin qayğılarına həsr etmişdir.

Maqsud Nəcəfovun tərcümeyi-halı, keçirdiyi həyat yolu adı insan ömrünün

hüddudlarına sığsa da, bu yolda uğurla addımlayan alimin öz daxili dünyasından ayrılan cığırların hər biri işıqlı amala doğru can atır, elmin üfüqlərində birleşərək kamil bir pedaqoq şəxsiyyətinin rəmzinə çevrilir. Bunun birbaşa nəticəsidir ki, Maqsud müəllim 15 il rəhbərlik etdiyi riyaziyyat və informatika fakültəsinin dekanı kimi ağır zəhmətlərə qatılmış, zehni, fikrini ən aktual, gərəklili problemlərin həllinə sərf etmiş, yorulmaq bilmədən öz fərdi alimlik və müəllimlik keyfiyyətlərini təsdiq etmiş, sərəştəli təşkilatçı kimi nümunə rolunu oynaya bilmiş, ətrafında müsbət, təsirli rezonans yarada bilmişdir. Yeri gəlmişkən, xüsusi qeyd olunmağa layiqdir ki, Maqsud Nəcəfov Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevə müraciət edən "91" vətənpərvər ziyalılarımızdandır. Hal-hazırda o, YAP ilk təşkilatının və Səbail rayon təşkilatının idarə heyəti və siyasi şurasının da fəal üzvüdür. 1999-cu ildən o, Xətai rayon bələdiyyəsinin üzvü, sosial və ekologiya komissiyasının sədri vəziyyəsinin öhdəsindən də bacarıqla gəlir.

Bütün fəaliyyəti boyu o, vətəndaş bir insan, istedadlı alim, fəal pedaqoq və ictimai xadim kimi real vəziyyətləri ön plana çəkmiş, riyaziyyat elminin vacib problemlərini nəzərə almış, gördükləri ilə məhdudlaşmamış, həmişə rəsiional zəhmət sferasına meyilli olmuşdur. Həssaslıq, bütöv cəmiyyət üçün, doğma evi bildiyi Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin ümumi taleyi üçün məsuliyyət hissi, bütövlük onun alim-müəllim, vətəndaş simasının əsas cizgiləridir. İnanırıq ki, Maqsud müəllim riyaziyyatın aktual problemlərinə həsr olunmuş dərin məzmunlu yeni əsərləri ilə elmimizi daha da zənginləşdirəcək, təlim-tədris işlərindəki fəallıq onun həyatında çox müsbət və aparıcı rol oynayaacaqdır.

Hüseynov Məhərrəm
Abbasəli oğlu

filologiya üzrə elmlər
doktoru, professor